NOCTUA
SIVE
NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA
Kiadja az Állatorvostudományi Egyetem Hutÿra Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum
30. évfolyam
(2026)
3. szám

MúzÉj 2026

A Múzeumok Éjszakája évről évre különleges alkalom arra, hogy az Állatorvostudományi Egyetem megmutassa értékeit a nagyközönségnek. A 2026-os rendezvény központi témája a gasztronómia volt. Számunkra emellett fontos cél volt kulturális örökségünk, az egyetemen folyó sokszínű szakmai munka és természetesen az állatok bemutatása. Egy olyan programsorozatban, amely minden évben megrendezésre kerül, nem könnyű mindig újat mutatni, mégis megőrizni az egyetem sajátos arculatát. Intézményünk éppen erre törekszik: kapcsolódni az országos tematikához, miközben hitelesen mutatja be az állatorvoslás múltját, jelenét és jövőjét.

Ez a beszámoló rendhagyó, hiszen egy olyan szervező szemszögéből készült, aki az este nagy részét az egyetem különböző helyszínei között járva töltötte, így szinte minden programba bepillantást nyerhetett.

Már a hivatalos nyitás előtt is nagy volt az érdeklődés. A kapuban érkező látogatók kérdéseire folyamatosan válaszoltunk, miközben 15:30-kor megindult a belépés és megkezdődött az anatómiai múzeumlátogatás regisztrációja. A kapunyitás pillanatában mintegy 25–30 fő várakozott, ám felkészült csapatunknak köszönhetően a beléptetés gyorsan és gördülékenyen zajlott, így mindenki hamar birtokba vehette az egyetem különleges helyszíneit és a később érkezőknek sem kellett sokat várniuk.

Az est folyamán szinte lehetetlen volt egyetlen kiemelkedően népszerű programot találni, hiszen minden helyszínen folyamatos volt a látogatottság. A legfiatalabbakat a kreatív foglalkozások vonzották, ahol számos állatos játék és kézműves feladat várta őket. Nagy sikert aratott a méhecskekészítés, a kirakók és fejtörők, az *„Etesd meg a malacot!”* (labdadobálós játék), a *„Rajzold le, hogyan néz ki a te bacid a mikroszkóp alatt!”* és vidd haza Petri-csészében, valamint a plüssállatok „állatorvosi rendelése”, amely a *„Mit evett meg?”* címet viselte. A játékokkal pecséteket lehetett gyűjteni, amelyekért apró ajándékot választhattak. A játékok népszerűségét jól mutatja, hogy több mint 250 pecsétgyűjtőlap talált gazdára az este folyamán.

A „Mit csinál egy állatorvos?” keretében két hallgatónk fáradhatatlanul válaszolt az érdeklődők kérdéseire, meséltek egyetemi életükről, a képzésről, valamint arról, milyen kihívásokkal és örömökkel jár az állatorvosi hivatás. A személyes beszélgetések sok fiatal számára jelenthettek inspirációt a pályaválasztáshoz.

Igazi kuriózumként debütált az Élelmiszerbiztonsági CSI program, amely játékos formában ismertette meg a látogatókat az élelmiszer-biztonság világával. Kicsik és nagyok egyaránt lelkesen kapcsolódtak be a feladatokba, és többen elmondták, hogy kifejezetten ezért a programért látogattak el az egyetemre. Az érdeklődés a program végéig töretlen maradt.

Szobraink, Marci cica, valamint a

hazai őshonos kutyafajtákat bemutató program számtalan mosolyt csalt a látogatók arcára. Természetesen az állatsimogatók és az állatbemutatók idén is a legkedveltebb programok közé tartoztak. A személyes találkozás az állatokkal minden korosztály számára maradandó élményt jelentett.

Az est másik újdonságát az anatómiai múzeum vezetett látogatásai jelentették. A programra előzetes regisztráció volt szükséges, a helyek pedig rendkívül gyorsan beteltek. Az eredetileg tervezett két vezetés iránt akkora volt az érdeklődés, hogy végül egy harmadik csoportot is indítottak, így még több látogató nyerhetett betekintést az egyetem egyik legkülönlegesebb gyűjteményébe.

A MúzÉjDetektív játék kisebb technikai nehézségek ellenére ismét nagy sikert aratott. A résztvevők játékos feladatokon keresztül ismerkedhettek meg az egyetem történetének meghatározó alakjaival és értékeivel, többek között Tatai, Barta Adorján és más jelentős személyiségek munkásságával. A program kiváló példája volt annak, hogyan lehet az ismeretterjesztést élményszerű formában megvalósítani.

Az előadások kínálata idén különösen változatos volt. A gasztronómia témaköréhez kapcsolódva a résztvevők hallhattak a fűszerek világáról, a grillezés tudományáról, a pogácsa történetéről, Gundel örökségéről, valamint a pálinkakészítés hagyományairól is. Az ismeretterjesztő előadások jól példázták, hogy az állatorvos-tudomány számos más tudományterülettel is szoros kapcsolatban áll.

16:05–16:25 Parázson született ízek: láthatatlan kockázatok – Dr. Lányi Katalin, az Élelmiszerlánc Laboratórium Centrum tudományos főmunkatársának előadása

16:30–16:50 Gyermekek táplálkozásának kulisszatitkai: a BLW története – Okos Tímea Kitti, a „Sablonmentes hozzátáplálás” c. könyv szerzőjének előadása

16:55–17:15 Ízérzékelés, avagy minden fejben dől el! – Dr. Schilling-Tóth Boglárka, az Élettani és Biokémiai Tanszék egyetemi adjunktusának előadása

17:20–17:40 Gyógyító fűszerek, zamatos gyógyszerek – Dr. Házi Judit, a Növénytani Tanszék vezetőjének előadása

17:45–18:05 Ízek, függőségek, szokások: a feldolgozott élelmiszerek csapdája – Dr. Farkas Zsuzsa, a Digitális Élelmiszertudományi Tanszék vezetőjének előadása

18:15–18:45 Az A2 tej története – Zilda Tejüzem (Előadás kóstolóval) – Mohai-László Viktória, a Zilda Tejüzem vezetőjének előadása

18:55–19:25 Kiváló Pesti Áru: A Bittner Finomhentesáru története – Dr. Búza László, az Agrár- és Élelmiszergazdasági Minisztérium Élelmiszergazdaságért, forgalmazásért és műveltségért felelős államtitkára, az Élelmiszer-Higiéniai Tanszék egyetemi adjunktusának előadása

19:35–20:05 A Gundel család története – Prof. Dr. Gundel János, Professzor emeritus, illetve korábban a Budapesti Gazdasági Egyetem Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Karán a Vendéglátás Intézeti Tanszék vezetőjének előadása

20:15–20:45 Mangalicamentés és ami mögötte van (Előadás kóstolóval) – Tóth Péter, a Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete elnökének előadása

20:55–21:25 Palásti József pékmester, a magyar pogácsák nagykövete: történetek a kovászról (Előadás kóstolóval) – Palásti József, a magyar pogácsa franchise alapítójának előadása

21:35–22:05 Pálinkázz Felsőfokon! (Előadás kóstolóval) – Mihályi László, a Pálinka Nemzeti Tanács elnökének előadása

Éjfélig a kapunál 1913 látogatót regisztráltunk. A résztvevők 61 százaléka felnőtt, 23 százaléka gyermek karszalaggal lépett be. További 8 százalék szakmai vagy egyéb díjmentes karszalaggal – például egyetemi munkatársként vagy hallgatóként – vett részt a rendezvényen. A számok önmagukban is jól mutatják a program népszerűségét, de az igazi siker a látogatók által a kapuban kifelé adott visszajelzésekben volt mérhető.

Akikkel az este során találkoztam, szemmel láthatóan jól érezték magukat. A szervezésben részt vevő kollégák lelkesen meséltek arról, hogy örülnek, hogy ismét részesei lehettek ennek a különleges eseménynek, a távozó vendégek csillogó tekintete, mosolya és köszönő szavai pedig megerősítették, hogy a rendezvény szervezésébe az egyetem egységei által befektetett munka megérte. A Múzeumok Éjszakája ismét bebizonyította, hogy az Állatorvostudományi Egyetem nemcsak tudást ad át, hanem közösséget épít, élményeket nyújt, és közelebb hozza a tudomány és az állatok világát minden korosztályhoz. Már most várjuk a következő alkalmat, amikor ismét megnyithatjuk kapuinkat az érdeklődők előtt. *(WB)*

Megújul a Magyar Állatorvosi Panteon

A könyvtárak, levéltárak és múzeumok egyik legfontosabb feladata a kulturális örökség megőrzése, feltárása és hozzáférhetővé tétele. A digitális technológiák fejlődésével ezek a feladatok új dimenziókat kaptak: ma már nem elegendő a dokumentumok digitalizálása, azok hosszú távú megőrzéséről, biztonságos kezeléséről és fenntartható szolgáltatásáról is gondoskodni kell. A Magyar Állatorvosi Panteon (a továbbiakban csak Panteon) megújítása ennek a szemléletnek a jegyében valósul meg. A Magyar Állatorvosi Panteon több mint egy online életrajzgyűjtemény. Egy olyan közös emlékezethely, amely a magyar állatorvosok életútját, tudományos és szakmai munkásságát, valamint a hozzájuk kapcsolódó dokumentumokat és fényképeket őrzi. Lét-

rejötte hosszú évek gyűjtőmunkájának eredménye, amelyben számos kolléga, kutató és családtag működött közre annak érdekében, hogy az egyes állatorvosok múltjának emléke ne vesszen a feledésbe.

A Panteon története több mérföldkővel is rendelkezik. Már 2008-ban olvashatunk róla a Noctua hasábjain, azonban az emlékanyag összegyűjtése és feldolgozása ennél jóval korábban megkezdődött. A gyűjtemény Panteonként történő megjelenésének első jelentős digitális megújulására 2013-ban került sor, amikor egy korszerűbb, egységes felületet kapott. Az akkori fejlesztés e cikk szerzőjének szakdolgozataként valósult meg, amely új formában tette kereshetővé és böngészhetővé a korábban összegyűjtött adatokat, egy adatbázis nyomán.

Az azóta eltelt több mint egy évtized alatt azonban a digitális környezet alapvetően megváltozott. Az informatikai rendszerekkel szemben támasztott elvárások ma már nem csupán a használhatóságra terjednek ki, hanem kiemelt szerepet kap az adatbiztonság, a kiberbiztonság, a hosszú távú fenntarthatóság és a rendszeres szoftverfrissítések biztosítása is. Bár a Magyar Állatorvosi Panteon látogatói oldalról továbbra is megfelelően működött, az adminisztrációs felület technológiailag elavulttá vált. A tartalmak frissítése egyre nehezebbé és kockázatosabbá vált, olyannyira, hogy 2025-től több mint egy éven keresztül új anyagok feltöltésére már nem is volt lehetőség.

Mindez világossá tette, hogy a gyűjtemény jövője érdekében nem egyszerű technikai fejlesztésre, hanem teljes szemléletváltásra van szükség. 2026 tavaszán ezért a könyvtár munkatársai megkezdték a Panteon megújításának tervezését, amelynek elsődleges célja a digitális örökség hosszú távú megőrzésének biztosítása volt.

A különböző technológiai lehetőségek áttekintését követően, amely magában foglalta a a rendszer frissítését, múzeumi szoftver alkalmazását és egy önálló repozitórium építését is, a végső döntés a HuVetA repozitóriumba történő integráció lett. A választást több szempont is indokolta.

Egyrészt a HuVetA az Állatorvostudományi Egyetem intézményi repozitóriuma, amely már jelenleg is az egyetem digitális tudásvagyonának jelentős részét őrzi. A rendszerben megtalálhatók többek között szakdolgozatok, diplomamunkák, doktori értekezések, tudományos publikációk, történeti dokumentumok, digitalizált folyóiratok és egyéb egyetemtörténeti források. Ebben az esetben egy folyamatosan fejlesztett, biztonságosan üzemeltetett infrastruktúráról van szó, amely hosszú távon is garantálni tudja a digitális állományok megőrzését és elérhetőségét.

Másrészt a repozitórium lehetőséget biztosít arra is, hogy a Panteon anyagai továbbra is szabadon hozzáférhetőek maradjanak. Bár a felhasználók számára a megszokott megjelenés és kezelőfelület megváltozik, az életrajzok, képek és kapcsolódó dokumentumok kereshetősége és nyilvános elérhetősége továbbra is biztosított lesz. Sőt, egyedi azonosítót kap minden személy anyaga. A fejlesztés tehát nem a gyűjtemény lezárását, hanem éppen ellenkezőleg: annak hosszú távú fennmaradását szolgálja.

A megújuló Panteon a HuVetA repozitórium önálló gyűjteményeként működik majd (http://hdl.handle.net/10832/4817). Az egyes állatorvosok külön rekordot, önálló digitális megjelenést kapnak, amelyek középpontja az anyagokat egybeszerkesztetten tartalmazó, egy könyv fejezetére emlékeztető pdf lesz. Ezek a fejezetek tartalmazzák az adott személy rövid életrajzát, fényképeit, bibliográfiai adatokat, valamint minden olyan dokumentumot és kapcsolódó információt, amely rendelkezésre állt a korábbi Panteonban. A korábbi gyakorlatnak megfelelően természetesen a szerzők és közreműködők neve minden esetben feltüntetésre kerül, biztosítva ezzel a tudományos hitelességet és a források nyomonkövethetőségét.

A fejlesztés egyik legfontosabb eredménye, hogy megszűnnek azok a technikai akadályok, amelyek az elmúlt időszakban a gyűjtemény bővítését nehezítették. Az új rendszer lehetővé teszi a folyamatos szerkesztést, az új életrajzok felvételét és a meglévő rekordok bővítését. A Magyar Állatorvosi Panteon ismét élő, folyamatosan fejlődő digitális gyűjteménnyé válhat.

A Panteon jövője azonban nemcsak a technológiai háttéren múlik, hanem a szakmai közösség együttműködésén is. Ezért szeretnénk ismét arra biztatni minden állatorvost, családtagot és örököst, hogy amennyiben rendelkeznek olyan életrajzi adatokkal, fényképekkel vagy dokumentumokkal, amelyek méltó módon gazdagíthatják a gyűjteményt, keressék bizalommal könyvtárunk munkatársait. Minden beérkező anyag szakmai lektoráláson és szerkesztésen esik át, biztosítva ezzel a gyűjtemény magas szakmai színvonalát és egységességét. Kapcsolatfelvételre a library@univet.hu e-mail-címen van lehetőség.

A Magyar Állatorvosi Panteon létrejötte és fejlődése sok ember közös munkájának eredménye. Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik az elmúlt évtizedek során kutatómunkájukkal, adatgyűjtésükkel és írásaikkal hozzájárultak a gyűjtemény gazdagításához. Kiemelten szeretnénk megemlékezni Drobinoha Angéláról, Mészáros M. Jánosról, Fehér Györgyről, Orbán Évától és Hajdu Gáborról, akiknek munkája nélkül a Panteon ma nem lehetne ilyen gazdag forrása a magyar állatorvos-történetnek.

A jelenlegi megújulás szintén széles körű csapatmunka eredménye. Köszönet illeti Bereczki-Bíró Bettinát, Lipták Fruzsinát, Miszori Katalint és Osváth Emesét, akik aktív szerepet vállaltak a fejlesztés előkészítésében és az adatállományok rendezésében.

A Magyar Állatorvosi Panteon megújulása túlmutat egy informatikai fejlesztésen. Egy olyan digitális örökségvédelmi projekt valósul meg, amely biztosítja, hogy az egyes magyar állatorvosok immár digitális emléke a jövő generációi számára is megőrizhető, kutatható és szabadon hozzáférhető maradjon. A cél változatlan: méltó emléket állítani azoknak, akik munkájukkal hozzájárultak a magyar állatorvos-tudomány és állategészségügy fejlődéséhez és működéséhez, miközben korszerű technológiai környezetben biztosítjuk e közös szakmai örökség hosszú távú fennmaradását. *(WB)*